❡ Pomponii Læti de Romanorum magiſtratib9: ſacerdotiis: Iuriſpitis: & Legib9 ad. M. Pãtagathũ libell9.

De Rege.

VRbis Romæ & iperii Romani cõditor. Romulus Marte genit9 fuit. Is poſtq̃ oium cõſenſu præfuit legem tulit ut nemo regnum aut magiſtratum iniret: niſi auctor fieret deus: ipſeq; per auſpicia confirmari uoluit. Vocabulum a regẽdo deductum eſt. Multitudinem oẽm Romulus diuiſit in partes tres quas tribus appellauit: & ſingularũ tribuũ duces tribunos nominauit. & ipſas trib9 in. xxx. partes diuiſit. curias dixit quoniã earũ cura reſpublica ſententiaꝫ expediebat & inde latæ ab regibus quædam leges Curiatæ denominatæ ſunt. Curiarum præfectos curiones dixit: & Curionũ decuriones. L. Papirius: qui fuit tempore. Tarquinii ſupbi latas leges in uolumina redegit. Vnde Iuris ciuilis papyriani nomen deducitur. Rex ſacrificiis templis & omni cultui deorum & legibus & moribus præerat magnarum cauſarum iudex minorum uero cauſarũ ſenatũ uoluit eſſe ipſe Romulus iudicem.

De maieſtate Regis.

ROmulus ut haberetur honor ac ueneratio regiæ maieſtati purpurea uſus eſt ueſte. xii. legit qui ſuccinctis ueſtibus expediri multitudinẽ uirgis coercerent: Eos a ligandis hominibus ut C. Valgius meminit: Lictores appellauit: ut ẽ lictor colliga manus. xii. & hi faſces ante regem ferebãt: ac

totidē ſecures q̄ ſigna puniēdi erant. legit & regii cor poris cuſtodes milites. ccc. quos a ꝓmptitudine. i. celeritate celeres appellauit: & eoꝝ ducē tribunū celerū. Cuius erat ſecūdus poſt regē loc9. Valerius Antias ait. a prīo eoꝝ duce cui celer nomen fuit celeres noīatos. Ii erāt eqtes romani q poſtea expugnato Troſſulo oppidoꝝ tuſco. ut Iunius ſcribit troſſuli dicti ſūt Sella uſus ē curuli: & locū eminentē in pte fori ædificauit: ubi iura daret.

De ſenatoribus.

Enatores a Romulo electi cētū aut a nobilitate generis: aut ab ætate: aut a ſapiētia: ut apud Athenas nomē cœpe: idē pr̄es: & eoꝝ familia pr̄itia. idē multitudinis patroni. i. defēſores erat. Hos appellabāt pegrini prīcipes in ciuitate. q poſt hos cētū ſenatui aſcripti fuere: Pr̄es cōſcripti appellati ſunt Q d' uero ipſi cōſtituerēt ratū erat: ſenatuſcōſultū dixere: & tūc eē cœpit cū plæbes difficulter conueniret. nā cū a pr̄ibus per diſcordiā ſecederet: iura ſibi conſtituit quæ plebiſcita uocantur.

De poteſtate Senetus & plebis.

Ex ad Senatū referebat. ſenatus de oī re recognoſcebat: & ſuffragiū ferebat: & qd' uiſum plurib9 fiebat: populus magiſtratū creabat. Leges ſciebat: & de illo decernebat.

De interrege.

Paciū tp̄is a defuncto Rege uſq; ad creationē ſequentis. Interregnum dicebat᷑: & qui pereat cum regia poteſtate & inſignibus interrexerit.

De Duumuiris.

Vllus Hoſtilius rex duumuiris ptãtem fecit
t iudicãdi de capite.M.Oratii qui ſolus ex tri/
geminis bello albano remãſerat: & reus accer
ſitus:qđ extra portã Capenam obuiam ſororem in/
terfecerat:quæ maritum ſuũ unum ex Curiatiis cæ/
ſis ducendo uictoriaȝ & libertatem populi Romani
ægre ferre uidebat᷑:ſed abſolutus a populo fuit pro
pter pr̃is lachrymas.Nã dixerat Tullus: Si ꝓuoca/
uerit ꝓuocatione certaret:& hæc fuit prima apud po
pulum prouocatio:& hoc primum de rebus capitali
bus iudicium.

De p̃fecto urbis.

Omulus unũ elegit:qué urbanis negociis p̃/
r fecit:ut Dion.ait:hũc p̃fectũ urbis fuiſſe ſatis
conſtat.Lõgo poſt tpe tñ ſibi urbis p̃fectura
uendicauit Cæſarũ tpibus:ut crimina oĩum in urbe
cognoſceret:& demum cũ Cæſares ab urbe abeſſent
præfectus uelut alter Cæſar imperabat:de rebus om
nibus:quæ ad urbẽ pertinebãt:cenſebat.

De præfecto p̃torio.

Ræfectus p̃torio ſub Cæſaribꝰ diſciplinæ mi
p litari præerat:eius poſtea auctoritas aucta er/
ga forenſes cauſas:ubi impium declinare cœ/
pit nomen mutauit magiſter ſtabuli dictus cum an/
tea ſub regibus tribunus celerum fuit. Et ſub dicta/
tore Magiſter equitum.

De præfecto Annonæ.

Icunt qdā Annonæ p̄fecturā habuiſſe initiū
d xv.āno poſt exactos reges Appio claudio ſa
bino &.p.Seruilio priſco cōſ.ſed uerius con/
ſtat āno.xviii.T.Gecanio.P.minutio conſ.quo tp̄e
ānonæ maxīa caritas fuit:miſſiq; in Siciliā fuere.P.
Valerius:&.l.Geganiꝰ ꝓ aduehēdo frumēto.Volūt
alii.l.minitiū fuiſſe primū ānonæ p̄fectū:ſatiſq; con
ſtat nō niſi ex īdigētia fru mēti hūc magiſtratū creari

De præfecto Vigilum.

Vm urbis ædificia ſæpenumero icēdio flagra
c rent:diuus Auguſtus qnq; cohortes ut inui
gilarēt urbi diſpoſuit:& ſingulæ duas regio/
nes cuſtodiebāt.tūc.n.erāt regiōes.xiiii.iis qnq; co
hortibꝰ p̄erat p̄fectus uigilū:apud quē cognitio erat
oium ſcelerū quæ nocturno tp̄e fieri ſolent p̄ferti de
incēdio & latrocinio.

De p̄fecto in militia.

Inguloꝝ ordinū in militia aliqn̄ p̄fecti creati
s ſunt hoc eſt qđ ſæpenumero p̄fectis alarū &
cohortiū legimꝰ.hoc ſcilicet erat uolūtate du
cis.i.exercitus imperatoris:aut regis.

De præfecto legionis.

Ræfectus legiōis abſentis legati uicē tenebat
p parebāt ei tribuni haſtati:pilani:cēturiōes:&
deniq; totꝰ exercitꝰ:arma:eq:ueſtes:diſcipli/
næ:ius:annona & ipſiꝰ cura erāt puniebat:ſoluebat:
eligebat͛ āt iuſtꝰ diligēs ſobriꝰ.cui neceſſe erat & aliū
titulū hr̄e.ip̄e ēt erat comes primi ordis quē primipi
lum dicūt qui.c.&.lx.militibus p̄eſt.

De p̄fecto caſtrorum.

c Aſtroꝝ p̄fecto curæ erat. caſtroꝝ poſitio ualli foſſæ tẽtatoria tabernacula tormẽta bellica & cætera talia. Itẽ egri & medici is eligebat̃ pitiſſim9 ut alios edoceret.

De p̄fecto caſtroꝝ.

a Rtifices qui ſequebãt̃ caſtra ut fabri lignarii: carpentarii: ferrarii: & cæteri qui ad fabrilia officia deputati erãt: p̄fecto fabroꝝ parebant is eligebat̃ idoneus & q ſciret bñ caſtris ꝓuidere: & p̄ſercĩ in expugnatiõe urbiũ ſubterraneos cuniculos facere & alia ſimilia.

De cõſulibus.

p Vlſis regib9 auctore. l. Iunio bruto tribuno celeꝝ cõſulare ĩpiũ fcm̃ ẽ cũ oĩ regia ptãte & ĩſignibus. cõſules dicti duo a cõſulẽdo. i. ꝓuidendo creati ſũt comitiis cẽturiatis a p̄fecto urbis ex cõmẽtariis Seruii tullii: & hi fuere. l. Iunius brut9: q tribunus celerũ erat. & l. Tarqnius collatinus. anno ab urbe cõdita. ccxliiii. Inde noui cõſules urbẽ luſtrarũt. & primi iurarũt ueminẽ romæ ſe paſſuros regnare: & idẽ fecit populus. apud eos ſũma toti9 ĩpii erat hi Senatũ populũq; p accẽſos & p̄cones cogebant: hi exercitus ductabãt ab eoꝝ magiſtratu numerus ãnorũ ſignabat̃. ꝓuinciæ cõſulib9 deſcribebant̃: penes quos ut inqt Põponius: ſummũ ius uti eẽt lege rogatũ ẽ: & ne p oĩa regiã ptãtẽ ſibi uindicarẽt: lege cautũ fuit: ut ab eis ꝓuocatio eẽt: ne ue poſſent in caput ciuis romãi aĩaduertere in iuſſu populi. Solũ relictũ ẽ illis ut cohercere poſſent: & in uincula publica duci

iuberent. De dictatore:& magr̃o equitũ.

Nno.xii.ut alii uolũt.ix.poſt actos reges: T. a Largio Flauio. T. Clœlio Sicelo conſſ.ut alii ſcribũt. T. Lar.flauio:&. L.poſthumio comi nio cũ.xl.latinoꝝ urbes auctore Octauio manlio cõ iuraſſent in romanos. T. largius a collega clœlio & a ſenatu po.q3.Ro.creatus dictator fuit dictatura ſum mus magiſtratus fuit:hẽbaturq3 in ſũmo piculo ul/ timũ remediũ.ii.ſecures dictatorẽ pcedebãt:ab eo ad populũ ꝓuocatio nõ erat:& ei capitis aïaduerſio da/ ta eſt.Sex mẽſibus durabat:deſignabat ſibi dictator magiſtrũ equitũ:qui primus fuit Sp.Caſſius.

De Quæſtoribus.

Omulus ut li.vii.Iuni.ſcribit ſuffragio ppl'i r q̃ſtores binos creauit.alii uolũt Numã põpi liũ.S3 uerius cõſtat de Tullo hoſtilio. Quæ ſtores ab inqrẽda & ſeruãda publica pecũia dicti ſũt capitalib9 rebus ꝑerãt.Ciues Ro.capite punire iis li cebat.ꝓuicias ſorticbant̃:primũ p̃ritii creati. poſtea indifferẽter patritii & plæbei.& Varro ſic ait q̃ſtores a q̃rẽdo qui cõquirerẽt publicas pecũias & maleficia q̃ triũuiri capitales nũc cõquirũt.& Pædianus ait Se natoris pria admĩſtratio erat q̃ſtorẽ fieri ꝓuincia cu/ rã gerere pecuniæ publicæ ĩ diuerſos uſus erogãdæ. corneli9 ait repetita legẽ curiata a Iunio bruto p9 exa ctos reges q̃ſtores duo creati:q rẽ militarẽ cõitarẽtur Valerius potius:& æmilius mamercus.Duos deĩde addidit q res urbanas curarẽt.Mox cũ ſtipẽdiariæ ꝓ

uinciæ fierét duplicatus nũerus.poſt uero ſyllæ legẽ creati.xx.

De tribuno plæbis.

Anno.xvii.poſt fugã tarquinioꝝ Aulo uirgi nio mõtano.&.T.uetuſio geminio cõſ. plæ bes nexu grauata:& ſæpenumero dcepta ſedi tioné fecit:& tãdé Sicinio duce in ſacrũ mõté ſeceſſit: q diſtat ab urbe tribus mil.paſ.trãs Aniené.Piſo au ctor é in auétino ſeceſſioné plæbis factã eé & cũ illic plæbes arma nõ ſũpſiſſet.mõs ſacer putatus é.uñ no mé mõti ĩpoſitũ fuit.huic Poſthu.Cominio & Sp. caſſio nouis cõſſ.decernẽtibus.x.legati eliguntur ad plæbé:quoꝝ primꝰ fuit Meneniꝰ agrippa:q orone ſua plæbé p̃ribus cõciliauit méſe ſeptẽbri petiuit plæ bes ex ſuo corpe magr̃atũ creari:tribunitia ptãs hæc fuit creati tribubus fuere tribuni.v.L.Brutus.C.Si cinius.C.licinius.P.licinius.C. luſilius Riganus. Quidã duos ſcripſere.C.liciniũ &.L.albinũ.hæc fu it reip.peſtis.hic ciuile nefas hortũ habuit: & quéad modũ pp ſeditioné eé cœpit ſeditioſus magiſtratꝰ ſp fuit cõſulare ius iminutũ cõſulibus tribuni nõ parét cũ cæteri magr̃atꝰ pareãt.ſacroſãctos.n.uoluit ſuos tribũos uulgꝰ.hi ſedebãt primi ad limé:& acta ſena tus mõ pbabãt.mõ ſcĩdebãt.dies uero quo tribũi ele cti fuer̃:fuit. q̃rto idus Decẽb.& ĩ loco ubi caſtra po ſuerũt:erecta ara ioui ſoluẽti metũ.tribũi dicti ſunt: ut Põpo.ait.q d tũc in tres ptes populus diuiſus erat aut a tribuũ ſuffragio:q̃(ut Dionyſi.ait)tunc q̃ttuor fuere legimus in hiſtoriis Diodori tribunos q̃ttuor

creatos.C.Sicinium.L.Metoruʒ.M.Duiliũ Sp. Attilium Appio Claudio &.T.Curtio coſſ.& poſt anno.xxv. Tres tribuni conſulari poteſtate creati. M. Genutio Agrippa:& curtio Chilone coſſ. Tribuni fuere.M.Sempronius.L.Attilius longus. T.Quintius & poſt annos ſex totidẽ Tribuni creati ſub eadẽ ptãte Manius Emilianus Mamercus Clulius.L.qntius poſt quattuor an quattuor creati. M.min. Q. Sõtius Seruilius pretextatus Cornelius coſſ.Sequẽti anno .iii.M.Fabiꝰ.m.Fluuiꝰ.L.Seruiliꝰ & ſequẽti ãno.l.Furius Sp.Pinarius & poſt annos.vii.quattuor.C.F.T.Quintus.M.Poſthumius a Cornelius.Hos oẽs tribunos conſulari ptãte fuiſſe conſtat.

De Tribunis militum.

a Nno fere.lxx.poſt actos reges ſequẽti ãno poſtq̃ tribunitia ptãs cõſulari iur̃ ceſſit oro ne Canullei tres e patritiis creati tribuni militares cõſentiẽte plæbe oẽm cõſularẽ auctoritatẽ habuere.& hi fuere.l.Furius.l.Clœlius corinthiꝰ.A. Sẽpronius Atratinus ſequẽti ãno.iiii.P.lucretiꝰ.C. Seruiliꝰmenenius Agrip.Sp.Veturius.Tertio ãno iiii.A.Sẽpronius.m.Papirus.Q.Fabius.ſp.Nautius.iiii.ãno.duo.P.cornelius.C.Fa.v.ãno.iiii.l.Tube.C.cornelius.C.Valeri.cẽſo.m.Fabius hi creabãtur ex p̃ribus & ex plæbe.vi.ãno ius iperii romani ad cõſules rediit:q fuere.m.cornelius.l.Furiꝰ.Officiũ aũt tribunoꝝ militũ:ut marcellus de re militari ſcribit:erat i caſtris milites cõtinere:& ad exercitatio

nẽ ꝓducere uigilias circuire rei frumẽtariæ pẽſſe:q̃re
las cõmilitonũ audire:ualitudinarios iſpicere:qm̃ is
q tali offõ pẽſt:& dare & obſeruar̃ caſtrẽſia oia debet
Pædianus ait tribunoꝝ militariũ duo genera primũ
eoꝝ q rufulci dicũt & i exercitu creari ſolẽt.alii ſunt
comitiati:q comitiis deſignãt.

De ædilib9.

Plæbes ubi e ſecro mõte ad urbẽ redit:a p̃rib9
ĩpetrauit:ut liceret ſibi alios magr̃atus creare
q tribunoꝝ miſtri eẽnt:q & ædes ſacras & pri
uatas ꝓcurarẽt & q ãnonæ pẽſſẽt.creauit igit ædiles
q̃ttuor:duos q a ſolio eburno curules dicti ſũt:regi
is utebant iſignibus:& ornati purpura curã ſacrifi/
cioꝝ & ludoꝝ hẽbãt:Scio & a qbuſdã ſcriptũ eẽ edi/
les duos ex p̃ritiis creatos curules eo tpe quo prim9
ex plæbe cõſul factus ẽ.Sʒ credibili9 ẽ ut idẽ itelligã
tur ædiles meminit Diony.lib.vi.& alios duos crea
uit plæbes ꝑpoſitos annonæ quos aliq putãt a diuo
Iulio cõſtitutos.& noiatos cereales ædiliũ curulium
ptãs adeo creauit ut ad eos ſũma reꝝ & maieſtas cõſu
laris ĩpii uenerit.

De cẽſoribus.

Cum cẽſus act9 eẽt:& ꝯſules nõ ſufficerẽt duo
creati fuer̃:ad quoꝝ cẽſionẽ.i.arbitriũ cẽſeret
popul9 & ob id cẽſores appellati:& primi fue
rũt.C.papirius & Sẽpronius.M.geganio macerino
&.T.Quitio capitolino cõſ.creabãt ãt q̃nto quoqꝫ
ãno:qd tp̃s luſtrũ appellabant.Pædianus aſconius
ait cẽſores.v.quoqꝫ anno creari ſolebãt.hic ꝓrſus ci/
ues ſic notabant:ut qui ſenator eẽt eiceret ſenatu:q

equites Ro.equũ publicũ perderet:qui plæbeius in cẽtũ tabulas referreret:& ærarius fieret:ac p hoc non eẽt i albo cẽturiæ ſuæ:ſʒ ad hoc nõ eẽt ciuis tm̃mõ ut ꝓ capite ſuo tributi noie æra ꝑberet. Idẽ cõpleto qn/quẽnio luſtrabãt.& taurilia ſacrificia de ſue oue tau/ro faciebãt ciuiũ romãoꝶ prius cẽſus factꝰ ẽ ſub Ser uio tullo.lxxxiiii.militũ &.dcc.ſcđs cẽſus tertio ãno poſt fugã Tarqnioꝶ.C.Valerio publicola.&.T.lu cretio cõſ.Inuẽta pubeꝶ romanoꝶ.c.xxx.milia.ter/tius cẽſus ãno.xii.T.Largio flauio.Q.Clœlio ſice/lo cõſ. Idẽ.T.largiꝰ dictator cẽſuʒ renouauit inuẽta pubeꝶ Ro.C.L.milia.dcc.ãno.xix.ideſt.ii. poſt tri bunitiã habitus a cõſulibꝰ cẽſus q̃rtus inuenta ciuiũ Ro.clxi.milia.&.dcc.ãno.xxxvi. Seruio ſeruilio.& A.Verginio cõſulibꝰ hĩtus cẽſus inuẽta ciuiũ pube/rũ plura q̃ cẽtũ &.x.milia.& cæteroꝶ.ccc.&.xxx. mi lia ãno.xxxviii.A.Mãlio &.L.Furio cõſ.hĩtus cẽſus ſextus & ciuiũ Ro.ĩcertus numerus.Supra annũ.lx. ciuiũ numero ut diximus creati cenſores fuere.

De decemuiris.

a Nno ab urbe cõdita.cccix.decẽuiri pro cõſuli bus creati ſũt:&.iii.ãno depoſiti libidine apii claudii:q Virgineã ſtuprauit:decẽuiri hi fue/runt Appius claudius regilianus.T.genutius.P.ſe xtius.Sp.Vẽturius.C.Iulius.A.manilius.C.ſulpi tius.P.curiatius.T.romulus.Sp.poſthumius calui nus:hi ex Aetheis leges tulerũt in.x.tabulis.Datũq3 ẽ eis ius ſũmũ:a qbus ꝓuocatio nõ erat:& datũ ẽt uti

leges corrigerẽt & interpretarent̃ :ſequẽti anno duas tabulas addiderũt:& ĩde appellatæ leges.xii. tabularũ:q̃dã uolũt nõ eburnis ſʒ æneis tabulis imp̃ſſas leges ꝓ roſtris poſitas.Quarꝫ ferẽdarꝫ auctorẽ fuiſſe.x uiris Hermodorꝫ epheſiũ exulãtẽ in Italia ſcribũt:ut Põpo.refert.dionyſius ꝓ Curiatio Oratiũ dicit ſeq̃nti ãno.x.uiri rurſus creati Appius claudius.Q. Fabius uibolanus.M.cornelius maluginẽſis.M. ſeruilius.L.minutius.T.atronius merẽda manilius roboleus.Q. apitelius ceſo dralius Sp.Oppi9 cor.apud Diodorꝫ ſunt.C.ſerg.&.P.manius. Tertio ãno idẽ ꝑſuere neq; ſenatu:neq; plæbe ſuffragia dante & iõ ui magiſtratum obtinuerunt.

De proconſulibus.

Poſthumio albo &.S.fuſco cõſſ.bello ĩfœliciter cõtra equos geſto ꝓcõſ.creatus ẽ.T.Quĩtius:& is prius in eo magiſtratus fuit. Eũ ſex lictores p̃cedebãt.Cætera oĩa hẽbat uti cõſules & ide ſtatutũ ẽ:ut qui cõſules uno anno fuiſſent: ſequenti ꝓcõſules eẽnt.Deinde ꝓconſules ad ꝓuincias mittebant̃.& ſinguli ſingulos legatos hẽbant q admĩſtratiõi pſtarẽt auxiliũ ꝓcõſ.ptãtẽ exercet in ea ꝓuincia tm̃ q̃ ei tradita ẽ uel decreta:niſi uocaret̃ i iuriſdictionẽ uolũtariã.Apud ꝓcõſulẽ ut Martiãus ait.Seruorꝫ manumiſſio fieri poterat:& adoptio.Apud ꝓcõſulis legatũ nemo manumittere põt.Sub cæſarib9 diſtictæ ꝓuinciæ.Nã cõſulares ſub.S.P.Q.R.erant procõſulares ſub imperatoribus.

De prætoribus:&.x.uiris:& curatoribus uiaꝝ:& triumuiris:&.v.uiris.&.c.uiris.

O tpe quo ptinacia tribunoꝝ plæbis qui Romæ ſine cõſulibus.v.annis pſuere.L. Seſtius ex plæbe cõſul creat9 eēt pres ptura nouū magiſtratū.Sp.Furio Camillo.M.filio dederūt hic primus ptor urban9 fuit a peſſendo ptor noiatus ē.ptoris iſignia ſella curulis:trabea lictores.vi.& cætera cõſulū iſignia.Pōponius in hæc uerba ait. Cūq̧ cōſules auocarent bellis finitimis:neq̧ eēt qui in ciuitate iuſ reddere poſſet:factū ē ut ptor quoq̧ crearet:q Vrbanus appellatus ē:eo qđ in urbe ius redderet. Poſt aliquot deinde ānos nō ſufficiēte eo ptore:q multa turba ēt pegrinoꝝ in ciuitatē ueniret.creatus ē & alius ptor:q pegrinus ē appellatus ab eo q plerūq̧ inter pegrinos ius dicebat.Deīde cū eēt neceſſarius magrat9 q haſtæ peſſet.x.uiritilib9 iudicādis cōſtituti ſūt.eodē tpe cōſtituti ſūt.iiii.uiri:q curā uiaꝝ hn̄t. Ei tres uiri monetales Aeris Argenti Auri flatores:& tres uiri capitales qui carceris cuſtodiā hērent:ut aīaduerti oporteret interuētu eoꝝ fieret.Et qa magratibus ueſptinis tpib9 in publicū eē incōueniēs erat.Quiq̧ uiri cōſtituti ſūt eis Tyberim & ultra tyberim:q poſſēt p magratib9 fūgi.Deinde ptores creati ſūt nūero captaꝝ puinciaꝝ:qui ptim urbanis rebus:ptim puincialibus peſſent.Deinde cornelius ſyllæ qſtiones publicas cōſtituit ueluti de falſo:de pricidio:de ſiccariiſ & ptores.iiii.adiecit ab honore qui pturæ hēbat Ius

honorariũ appellatũ q̃ ꝑtoꝝ edicta erãt. honoratus dictus.

De procuratore Cæſaris.

Rocuratori cæſaris oĩs res familiaris cõmiſſa erat: ẽt qcqd is ægiſſet ratũ erat apud cæſarẽ: & penes hũc magna erat auctoritas.

De iuriſpitis.

P. papyrius prim9 apud romãus regias leges in unũ cõtulit. ad hoc appius claudius regilianus. x. uir: cui9 maximũ cõſiliũ in. xii. tabulis cõſcribẽdis fuit. Poſt hũc eiuſdẽ familiæ Appi9 claudius cẽtumanus: q uiã appiã ſtrauit: & aquã claudiã ĩduxit. & de pyrrho in urbẽ nõ recipiẽdo ſniam tulit. actiões ſcripſit: & primũ de uſurpatiõibus qui liber nõ extat. Idẽ. R. lrãm inuenit: uñ ualeſi Valerii & fuſii furii dicti ſũt. Fuit p9 hos maxĩe ſciẽtiæ ſymphronĩ9 cognomẽto Cata. deĩde. C. Scipio naſica optĩus a ſenatu iudicatus: cui publice dom9 ĩ ſacra uia data ẽ: quo facilius cõſuli poſſet. Deĩde. Q. mutius: q ad carthaginẽſes miſſus ẽ legat9 cũ eẽnt duæ teſſeræ poſitæ una pacis: altera belli arbitrio ſibi dato utrũ uellet referret: Romã utrãq; ſuſtulit. & ait carthaginẽſes petere debere utrũ mallẽt accipe. poſt hos fuit Tyberius corũcanus: qui primus ꝓfiteri cœpit. cui9 tñ ſcriptũ nullũ extat. deĩde ſex. Elius & fr ei9. P. elius ãbo cõſules Ennius ſex. Eliũ catũ appellat. Deinde Cato portiæ familiæ prĩceps Tuſculo genitus: cuius libri extãt. Poſtea. P. mutius &. L. Brutus &. P. Manilius ius ciuile fũdauerũt. Ex his Mutius cõſularis fuit. & x. libros reliquit brutus ꝑtorius. vii. Manilius cõſu

laris & pōtifex maxīus tris. Ab his ꝑfecti ſūt. P. rutu
lius ruſus cōſul Romæ & aſiæ ꝓcos: &. P. Vergini9
&. Q. tubero ille ſtoic9 Pāſæ auditor & cōſul: & ſex.
Pōpeius. Cn. Pōpei patru9. Eodē tpe Cælius antipr̄:
q plus eloquētiæ q̄ ſciētiæ iuris operā pdii &. L. craſ-
ſus mutianus. P. muti fr̄ quē Cicero iuris cōſultoruꝫ
diſertiſſimū dicit. poſt hos: Q. mutius. P. fili9 pōt.
Max. ius ciuile redegit ī libros. xviii. mutii auditores
fuerūt cōplures: ſꝫ ṗcipue auctoritatis aqlius gallus
lucilius balbus & ſex. papyrius. dehīc ſerui9 ſulpiti9
q in cāis orādis poſt. M. tulliū primū obtinuit locū
rephēſus a. Q. mutio ꝙ ius nō ītelligeret: iuri operā
dedit ſub Lucilio balbo & aqlio gallo ſeruius cū ī le-
gatiōe piſſet po. Ro. ſtatuā ei ꝓ roſtris erexit q̄ hodie
extat in foro auguſti reliqt clxxx. libros de iure ciui
Seruii diſciplina manauerūt Alphēus Varus. C. fla-
uius. A. Ofili9 titius Celſus aufidius Cura aufidius
mamuſa Flauius priſc9. G. atteius Antiſtus labeo pr̄
nus. P. celſus. libri digeſti fuerūt ab auſidio mamuſa
ex his alphon9 cōſul fuit & ofili9. Eq. ordīs q edictū
ṗtoris diligēter prius cōpoſuit. fuit eodē tpe trebati9
Cor. maximi auditor A caſſellius. Q. muti9 Voluſi
auditor q̄ ſtori9: cōſulatū. n. renuit offerēte auguſto.
Ex his trebatius pito caſſellius eloq̄ntior: ofili9 utro
ꝙ doctior: deīde Elius tubero: q poſtq̄ accuſauit. q.
ligariū: nec obtinuit apud. C. cæſarē: a cāis agēdis ad
ius ciuile trāſiit cicero ligariū defēdit orōne ſatis pul
cherrimā: poſt hūc atteius capito: q cōſul fuit Ofilii

imitator ãnũ ſic diuiſit ut Romæ.vi.mẽſibus cũ ſtu/
dioſis eẽt:& totidẽ i receſſu i cõſcribẽdis libris.iõ reli
qt uolumia.xl.labeo ingenii q̃litate & fiducia doctri
næ:q ẽt p̃cæteris opã philoſophie dederat:plurima i
uocare iſtituit.Atteio capitoni maſſurius ſabius ſuc/
ceſſit Labeoni nerua:q fuit Cæſari familiariſſimus.
maſſurius ſabinus eques Ro.publice prius ſcripſit:
Hoc bñficiũ a Tyberio cæſare dari cœpit.Nã añ tpa
Auguſti publice rñdendi ius a principe nõ dabat̃:ſʒ
q fiduciã ſuoꝝ ſtudioꝝ hẽbãt cõſulentibus rñdebãt:
neqꝫ rñſa utiqꝫ ſignata dabant.Sed plerũqꝫ iudicibus
ipſi ſcribebãt:aut teſtabãt̃ q illos cõſulebãt prius di
uus Auguſtus ut maior iuris auctoritas hr̃etur.con
ſtituit ut ex auctoritate cuius rñderent:& ex illo tpe
peti hoc ꝑ bñficio cœpit:& iõ optius princeps hadri
anus cũ ab eo uiri p̃torii peterẽt:ut ſibi liceret rñdere
Rñdit eis hoc nõ peti ſed p̃ſtari ſolere:& iõ ſiqs fidu
ciã ſui hr̃et:delectari ſe populo ad rñdẽdũ ſe p̃ſtaret:
Igit̃ Sabino cõceſſũ ẽ a Tiberio cæſare ut pplo rñde/
ret.cui cũ amplæ facultates nõ eẽnt a ſuis auditoribꝰ
ſubſtẽtatus ẽ.ſabio ſucceſſit caſſius lõginꝰ natꝰ ex fi/
lia tuberõis q̃ fuit neptis ſeruii ſulpitij.is & ꝯſul fuit
cũ cratino ſub Tyberio a quo pp auctoritatẽ ciuitate
pulſus fuit & ab Imp.Veſpeſi.reuocatꝰ diẽ obiit ner
uæ ſucceſſit ꝓculus fuit & eo tpe & nerua aliꝰ.& aliꝰ
loginus eq̃s ro.& p̃toriꝰ.ſed ꝓculi auctoritas maior
fuit:nã & q ſucceſſere pti ꝓculani:pti Caſſiani appel
lati ſunt:quæ origo a Capitone & labeone cœperat.

Caſſio Gelius ſabius ſucceſſit q̄ plurimū ſub Veſpi ſiano potuit. Proculo ſucceſſit Pegaſus q ſub Veſpi ſiano p̄fect9 urbis fuit. Celio ſabio priſcus Iabolēus Pegaſo celſus celſo p̄ri. Celſus fili9:& priſcus nerati us: qui utriq̧ cōſules fuerūt. Iabdeno priſco Eburni us Valēs:& Tuſciāus. Itē & Salinus Iulianus.

Pomponii Læti de ſacerdotiis. & primo de prima re/ligione apud latinos.

f Aunus antiqſſimus oīum regū in latio fuit Aboriginibus īperauit. hoīes more ferrarū uiuētes ī mitiorē uitā redegit lucos ſacrauit locis & urbib9 noīa dedit ædificia erexit: tē pla ædificauit: q̄ iō a Fauno fana dicūt̃ q̄ pōtifices ſa crādo illic fant̃. Faunus in latio cultū deoꝝ inſtituiſ ſe fert̃. Quidā ſcribūt an̄ Faunū ipaſſe Ianū: & cultū deoꝝ demōſtraſſe. Fauni ſoror Fatua uacinatrix: ab ea uates fatuarii dicunt̃: hæc tradit̃ mulieꝝ caſtiſſi/ma. Iō eā Romani bonā deā appellauere cui9 tēpiū ē in ſaxo Auentini mōtis un̄ ingreſſus uiroꝝ ꝓhibet̃ & ei fœmine tm̄ ſacrificāt.

De lupercis.

l Vpcalia ſacrificia ad expiandos manes fiebāt. græce Lycea dcā a pane lycæo nūine arcadico: quē Romāi uocāt Iunū & idē putat̃ eē faun9 liceo ſacrificat̃ in ſpelūca q̄ ſub palatio mōte ē menſis quo hæc ſacra fiūt. Februari9 a februādo. i. purgādo dr̄ & dies lupcalioꝝ februata. Euāder ex arcadia hoc ſolēne in latiū tulit: & īſtituiſſe fert̃: & nudi iuuenes

lyceũ pana uenerãtes p luſũ atq; laſciuiã currerẽt. hoc primũ ludricũ.i.lupcal Romu.accepit:dictũ uř a lyceo:qa lycos ẽ:inde lupcal. Scribũt a lupa nutrice ro muli ac remi. Nã ab eo loco ſolẽne ĩcipit ubi lupa lac uagieriti.ꝑbuit:aut a capris ut ſit luere.i.purgare per capras.capræ ĩ eo ſacrificio mactãt:aut ꝙ pan lupos arceat. Tradit & alia cã q̃re nudi luperci. Aut qđ fau nus p ueſtes ab Hercule deluſus fuerit: & meminit Oui. Aut ꝙ cæſo Amulio Romu.ac Re. fœdati uul tus ſanguine nudatis gladiis & ueſtib9 ſuccincti ab alba uſq; ad ficũ ruminalẽ cucurrerũt. Vñ ſeruat ĩ lu percalib9.nobiles adoleſcẽtes faciẽ ſãguĩe ſibi fœdãt: & alii accurrũt cũ lana lacte madida tabũ abſtergẽtes. Aut ꝙ cũ Romu.in palæſtra eẽt nudus latrões inſe cutus fuerit:& uotũ pãni lycæo fecerit. Sed ego ueri9 puto uel a Lycæo uel a lupa. Iõ romani ĩ lupcalib us canẽ ĩmolant:qm̃ naturaliter canis lupis aduerſat: ob qđ romulus lupæ nutrici gr̃as hr̃e uř lupci tergo ra capris eripiũt:& ſuccincti diſcurrũt circũ antiquũ opidũ.i.palatiũ. Occurrẽtes coriis uerberãt. Fœmiæ ultro obuiã occurrũt facilẽ partũ ſperantes.

De potitiis & pinariis.

Ictor Hercules cæſo Gærione chryſauri filio ĩ eritra:q̃ ẽ inſula oceani hiſpãi abacto nitidarũ boũ armẽto in latiũ uenit:& ꝓpe Tyberi loco herbido ꝓcubuit:ut læto pabulo reficeret bo ues. Ca cus latronũ princeps eximias boues duas caudis in ſpelũcã traxit :Hercules ſõno excitus luſtrato grege

cũ partẽ abeſſe numero ſenſit oĩa circuit:aduerſa ue
ſtigia comperit.cõfuſus nouitate rei ex loco infeſto
aggere armentũ cœpit.Cum actæ boues deſiderio re
lictaꝝ mugiſſent:reddita fuit e ſpelunca uox:q̃ Her/
culem conuertit.inuenta fraude Cacũ neci dedit.Cõ
curſus trepidantiũ paſtoꝝ aduenam reum cædis faci
unt apud Euandrũ:qui miraculo litteraꝝ inter rudes
artium hoĩes ea loca tum regebat. Is intuens habitũ
formamq̃ uiri,rogat.Qui uir eẽt.ubi nomẽ patremq̃
ac patriã accepit:qa ſic carmentis mater eius uaticina
ta fuerat extpalẽ aram Herculi erexit.Iuuẽcum indo/
mitum mactauit:inde ſeruatum eſt ut quot annis ro
mani bouem indomitum Herculi immolent:& Her
cules epulum populo dedit.ſacrum fieri uoluit a po
titiis & pinariis.quæ tum familiæ maximæ inclytæ
ea loca incolebant:ſorte euenit ut potitii præſto eẽnt
hiiſq̃ extra apponerentur:& pinarii quia tardi fuere
extis adeſis ad cæteram uenirent dapem . Potitii ab
Euãdro edocti antiſtites ſacri eius diu fuerũt:poſtea
cum interiiſſent empti de publico ſerui officiũ exer
cuerunt.Ara ab Euandro erecta:cui Hercules decias
ſoluit maxima uocatur:& proxima eſt foro boario:
ubi ex uoto decimæ fiunt:tradũt qui uelit diues fie/
ri Herculi decimas ſoluat. hinc opes.M.Luculli fa/
ctæ memorantur & ipſe Hercules theſaurorum De/
us putatur.

De fratribus Arualibus qui primi
fuerunt filii Laurentiæ.

Maſſurius Sabi. qui tẽpore Auguſti fuit. xii. ſuſcepiſſe liberos Accam Laurentiam ſcribit: ex quibus cum unum extuliſſet: grauiter indoluit Romulus in demortui locum ſe dedit: & ita nutricem pientiſſime conſolatus eſt. Ab hoc numero duodenario aruorum ſacerdotes. xii. eſſe uoluit: & ut Plinius ait ſe inter liberos Accæ Laurentiæ fratrem duodecimū appellauit. Fratres haruales hi nominati ſunt: qui ſacra publica faciũt: propterea ut fruges ferant arua a ferẽdo igitur & aruis: ut Varro ſcribit: fratres aruales dicti ſunt. laurentiam in eo ſacerdotio dediſſe Romulo ſpiceam coronam pro religioſiſſimo inſigni: quæ uitta alba colligaretur & item Plinius ait.

De Auguribus.

Vgurandi ars antiquiſſima a Caldæis ad græcos apud quos Amphiaraus. Mopſus: & calcas ſummi augures habiti ſunt a Græcis ad Etruſcos uenit: ab Etruſcis ad latinos: & ipſe Romanorum pater Romulus augur fuit. Et ideo inſtituit Magiſtratus auguriis confirmari. Et poſteri nõ niſi augurio iubente res incohabant. locus Augurii templũ erat. Augur uerſus orientẽ ſedebat: capite uelato litũ dextra tenens manu. i. curuũ baculũ: quo in cœlo regiones diuidit: & q̃ auguria ueniunt p̃dicit ſi leua fuerint. qa aliena p̃te ſeptẽtrio ẽ felicia ꝓnũciat

pars illa orbis ꝓpter altitudinem proſpera putatur: & a dextra parte meridies quia depreſſus eſt infœlix. Dionyſius meminit antiquã augurandi obſeruationem fuiſſe etiã aborigin um. Nam Aſcanius prius q̃ aciẽ contra Megentiũ educeretur: auguriũ captauit: & ubi micare a ſiniſtris fulgur conſpexit: pugnauit: & uictor fuit: tantaq; ueneratio & utilitas ide fuit ut collegiũ auguriũ conſtitutũ ſit. & primũ tres augures fuere a tribus tribubus. ſic inſtituiſſe Romulũ tradit Dyoniſius inde q̃ttuor creati. Tãdẽ plæbe per tribunos id petente: quinq; plæbei augures q̃tuor patritiis adiũcti fuere: & ſic numerus nouẽ augurꝝ mãſit.

De Veſtalibus.

u Eſtalem ignẽ cũ peãtibus Aeneas e Troia in Latiũ tulit: cõdito lauinio Veſtæ ædẽ ſacrauit poſtea Aſca. cõdita Alba tẽplũ Veſtæ ædificauit in montis albani parte cui ſuberat lucus: in quo illia Romuli matre a matre compreſſa fuit: Veſtæ miniſtræ uirginitatem ſeruabãt. Mos latinis fuit generoſas & caſtas uirgines legi. Poſt multos annos Romulus caſtiſſimas ſacrarum cerimonias conſtituit. & ut Varro tradit ſacerdotes. lx. qui publica ſacra facerẽt. per tribus & curias creauit a uirtute & generis nobilitate. Inopes & aliqua parte corporis debiles ſacerdotes fieri uetuit. & in curiis ſingulis Veſta quædaʒ cõmunis erat. Templum Veſtæ Romulus condidit & Virgines legit. Sed frequens opinio Numam Põpilium aſſerit. Credibile eſt Romulum: qui in omni

bus curiis Veſtam eſſe uoluit ſepatim non poſuiſſe rotunda effigie templum eſt inter Capitoliū & palatium in eo ſeruabatur perpetuus ignis:qa Veſta nihil aliud eſt q̄ purus ignis. Sunt qui dicant alia q̄dā archana in eo templo ſeruari ēt pontificibus & uirginibus ignota. Quidā duo dolia nō magna alterum clauſum alterū apertum:ī quo nihil eſt. Quidā aiūt a uirginibus palladiū ſeruari cœlo lapſum in Troia. primæ uirgies a Numa electæ q̄ttuor fuere Gegania Berenia Camilla Tarpeia. Duæ aliæ a Sernio tullo additæ. Caſtitas uirginibus terminata eſt in.xxx.annos.x.primus diſcit uirgo:totidē miniſtra eſt.in reliquis docet.poſt.xxx.annos nubēdi ptās ei ſit:prima q̄ capta fuit Amata tradit̃:ideo cū capitur uirgo hoc nomen ei imponitur:capitur a pontifice non minor annis.vi.& non maior.x.& quæ nō ſit patrima & matrima:neue lingua ſenſu aurium diminuta:aliaue corporis labe:neq; filia ſerui neq; eius qui domicilium in Italia non haberet. Veſtalis ſi petulāter deliquiſſet:uerberebantur a pontifice.ſi inceſta fuiſſet: hoc modo pœnas luebat. Vincta efferebatur in Sandapila per medium forum uſq; ap portam Gollinaz ibi tumulus impudicarum ueſtaliū inter muros imminet:in quo eſt parua cauerna ſubterranea:ad quā per foramen ſcalis deſcenditur:in qua eſt ſtratus lectulus:& lucerna ardens.& panis lac oleum ne fame intereat.Deponitur hic ueſtalis ſoluitur uinclis.capite uellato in ſupplicium ducitur.pōtifex cum arcana

quædam pronunciauit:cum ſacerdotibus terga uertit :& ſtatim impudica ueſtalis in cauernam demittitur:inde foſſa tellure repletur uſq; ad operculum ea die ſilentium & mœſtitia in tota urbe eſt.

De Faminibus.

d Ialem & martialem flaminem Romulus inſtituit : Numa Quirinalem addidit. Varro aſſerit Numam pompiliuz flamines ſingulis diis feciſſe:& ab eis nomina dediſſe:hic reſp.hominibus in cœlum relatis flamines decreuit. Dicti autē flamines ſunt ex geſtatione pileorum quaſi pileamines. Quidam aiunt ab infulis:quas flammæ uocant.eorum miniſtri Flaminii dicti & miniſtræ flaminulæ. Sed rerum omnium ſacrarum admniſtri Camilli dicebātur.flamines non poterant niſi ſinguli ſingulis diis attribui.& nephas ſine pileo erat egredi domum.

De Saliis.

ſ Alios.xii.Marti grauido legis Numa dicti a ſaltando quod facere incomicinis quotannis & ſolent & debēt uerſicoloribus tunicis ornati per urbem tripudiant ſuccincti æneis baltheis. Togas fibulis nectunt:quas trabeas uocant:geſtant in capite pileos:quos uocant apices:gladio accinguntur dextra lanceam aut uirgam ferunt:leua thraciam peltam:cœleſtia.ſunt arma. Ancillæ uocant ideſt circuz exciſum.id fertur cœlo lapſum in regiam Numæ anno.viii.regni eius.lege cautum erat ut Salii liberi eſſent & indigene & quorum uterq; parens uiueret : &

cuiuſcunq; fortunæ pauperes an diuites quidam Salios appellatos putant a uiro Samothrace ſeu mantineo nomine Salio: qui ſaltationem in armis inuenit. Traditur Tullus Hoſtilius duplicaſſe numerum ſaliorum.

De fecialibus & patre patrato.

f Etiales dicti quod fidei publice īter populos præerant nam per hos fiebat ut iuſtum concipeterur bellum: & ut fœdere fides pacis conſtitueret̃ eos inſtituiſſe dicitur Numa: cum indicendum eſſet bellum fidenatibus. hi mittebantur priuſq̃ concipet̃ bellum ad res repetendas: & ſi nõ impetrabant belluʒ indecebãt. Fœcialiũ unus qui p̃rem patratũ faciebat ex ipſi fœcialibus electũ ſacris ueſtib9 ornatus ad auctores iniuriaꝝ ꝓcedebat. priuſq̃ urbem intraret: Ianitoréuel aliũ qui obuiam fuiſſet alloquebatur quibuſdã imprecationibus: inde in forum ꝑgit: illic diſſerit qua cã uenerit tp̃s ad cõſultandũ dat. xxx. dieꝝ ſi ꝑ hos dies res infecta maneret diis cœleſtib9 manibuſq; inuocatis abit. & ad Senatũ refert: & ubi ĩ ſenatu q̄d iuſtũq; piũ eſſe actũ erat fecialis bellũ ĩdecebat. fecialiũ ſacra nefas uiolare erat nã Fabius cum ea uiolaſſet: urbs Ro. a gallis ſenonibus euerſa fuit. Dicuntur fœciales a fœdere faciendo ſeu feriendo. Pater patratus apatrando ideſt ſantiendo fœdere: quidam a fœcialibus creabatur qui tm̃ in foedere ſantiendo præerat ut quidam ſcribunt.

De Pontificibus.

p Ontifices e patribus legit Numa. & ex iis pontificem maximuꝫ fecit Martium martii .F. & ipſius Numæ generū: cuius ſcitis omnia publica priuataqꝫ ſacra ſubiecit: ut eſſet quo conſultum plæbes ueniret: & idem nec cœleſtes modo cerimonias: ſed & iuſta funebria & prodigia quomodo ſuſciperēt: & curarentur defuncto Pontifice maxi. Alius eligebatur non a populo ſed ab ipſis pontificibus appellati ſunt: ut Varo ſcribit & Dionyſius a ponte ſublitio: quem reficiebant: quare uidentur a Numa non pontifices ſed ſacerdotum principes nominati. & inde regnante Anco. mar. quādo ſublitius pōs factus fuit a pōte pōtifices appellati. & ideo ſacra ab eis trās Tyberim non mediocritu ad pontem fiūt. Sceuola pon. max. dicebat pōtifices dici a poſſe & facere. Quidam ſcribunt ab eo ꝙ potentia ſacra perficiant.

De Rege Sacrificulo.

p Oſtquam Romani iam liberi extincto Regio nomine conſules crearunt: necubi deſideriuꝫ regis eſſet ꝓpter quædam ſacra publica quæ Reges faciebant: Regem ſacrificulum conſtituerunt & e patribus elegerūt. C. Manilium Papyrium & id ſacerdotium pontifici ſubiecere. ne nouæ libertati additus nomini honos officeret. is Papyrius qetis ſtudioſiſſimus fuit. Idem fuiſſe memoratur qui leges Numæ ab Anco martio ī tabulis quernis inſcriptas rurſus in publicum traduxit.

De Gallis matris deum.

Allis ſacerdotes cibelis matris deum ſunt & ſemimares ideſt caſtrati:ab eo ꝙ dea pueru m phrygium amauit Atym:cui præcepiſſe dicit̃ ne concumberet.ille cum Pagaratide nympha coiuit ſub arbore.cybele exciſa arbore uicta ē:puer ad din-dymā aufugit & uirilitatem ſibi amputauit:ideo cy-bele caſtratos ſacerdotes habere mauult.a ſcđo bello punico Romam etiaꝫ deportatus eſt ſacer lapis:quē matrem deum incolæ dicebant:per legatos tres.M. Valerium.L.Eminium.&.c.cecilium Galbam:& q̄-ſtores duos Cn.Tremellium Flaccum:&.M.Valeri um falconē receptaqꝫ fuit dea Romæ a ſapientiſſimo homine.P.Scipione Naſſica qui a ſenatu in tota ci-uitate uir optimus iudicatus fuit:& quod magis ad mirabile eſt adoleſcens erat.galli dicti ſunt a Gallo flumine phrygiæ.Teſtes ſamia teſta ſibi amputant. Rhea nominatur cybele a mōte cybelo quæ eſt pars montis dindymi.

De duumuiris &.x.uiris ſacroꝝ.

Vumuiri a Tarquinio ſupbo inſtituti fuerūt qui ſoli īſpicerēt libros ſibyllinos:deinde cuꝫ plæbes creati ex ſuis īnſtaret ex plæbeis patri tii creati.x.& inde.xv.qui libros inſpicerēt:ſic & du-umuiris ad x.uiros.&.xv.uiros res deuenit : & ali-quando data cura corrigendorum faſtorum fuit. Hi februarium qui ultimus erat poſt ianuarium po ſuerunt.

De Epulonibus.

u Eteres pontifices(ut ait Cicero)propter multitudinem ſacrificioꝝ tres epulones eſſe uoluerunt:ut ludorum epulare ſacrificiuꝫ facerent. id ſacerdotium antiquuꝫ fuiſſe conſtat. Sed de ætate nondum legimus. numerus auctus fuit. Duo additi & quinqꝫ fuere epulones:& poſtea theatralium ludorum atqꝫ circenſium ambitione ſeptem fuiſſe Epulones leguntur.

De Titiis ſodalibus.

ſ Odales Titii ſacerdotes extra urbem habitabant:& in tuguriis certa Auguria ſeruabant: quoniam ad id deputati a pontificibus erant. nomen inditum eſt ab auibus.

Pomponii læti de legibus libellus.

Vs pluribus modis dicitur. Naturale quod eſt cõmune omnibus animalibus ius gẽtiuꝫ quo gentes humanæ utuntur. Ius ciuile qđ ex legibus plebiſcitis:ſenatuſcõſultis:decretis principum:& auctoritate prudentium uenit. Ius publicuꝫ in ſacerdotibus & magiſtratibus conſiſtit. Ius priuatum ad ſinguloꝝ utilitatem. Ius etiam dicitur locus in quo ius redditᷣ ut meminit Paulus de lege & de legis origine. Lex ut Chriſip. diffinit eſt diuinaꝝ & humanarum reꝝ noticia lex dicitur rogatio & obnũciatio. Lex donum eſt dei:dogma hominum ſapientiũ: couertio uoluntatis. legis uirtus eſt imparare:uetare punire:permittere. Lex eſt æternum quoddam : qđ

uniuerſum mũdum regit imperandi prohibendiq; ſapientia.ex hac lege lex noſtra eſt ratio menſq; ſapientis æqualis diei eſt lex:conſtatq; ad ſalutem ciuiũ: ciuitatumq; incolumitatem:uitamq; omnium quietam & beatam.Igitur ubi lex non eſt:quies & beatitudo non eſt:& apud illos antiquiſſimos mos ſapiẽtium lex erat:id erat qm̃ antiquitas proxime accedebat ad Deum.lex magiſtratibus præeſt:& magiſtratus populo.Optime putat Cicero magiſtratum eſſe legem loquentem.Imperandi & obtemperandi modus debet eſſe.Nam & qui bene imperauerit:aliquãdo obtemperet neceſſe eſt:& ipſi mortales non ſolu; obtemperare & obedire magiſtratibus debẽt ſed eos colere atq; diliger̃.Poteſtas eſt facultas a populo ſeu pricipe publi.data.Magiſtratus dici cœptus eſt cũ a populo creatus fuit magiſter populi ideſt dictator. Prima fertur Ceres dediſſe leges mortalibus:poſtea ipſi ſapientes.Phoroneus argiuis dedit. Moyſes coelo lapſas hebræis:ægyptiis Mercurius:Draco & Solon athenienſibus:Minos cretenſibus.Lycurgus lacedæmoniis:Turiis Charũdas romãis romulus.

Llia & ſufia lege reſiſtebatur pernitioſis legibus in ciuitate:quæ ideo erant propugnacula & muri ocii & tranquillitatis.Sed Clodi9 Tr.pl.L.piſone:& A.Gabino coſſ.iiii.leges tulit ex iis ſecunda fuit:nequis per eos dies quibus cum populo agi liceret:de cœlo ſeruaret:& quarta cauebat̃: nequem cenſores in Senatu legendo præterirent:ne

ue quem ignominia afficerent: niſi qui apud eos ac/ cuſatos & utriuſq; cenſoris ſententia damnatus eſſet ac lege diminuta eſt cenſura que eſt magiſtra uitæ & modeſtiæ.

Aurelia lege communicata ſunt iudicia ſenatui eq tibuſq; ro. & tribunis ærariis: eã tulit Aur. cotta p̃tor.

De lege Ancilla Manius Acilius Glabrio legem tulit de peccuniis repetundis: in qua ne comparendi quidem reum ſinit. L. Piſo primus tulit legeȝ de pecu niis repetũdis.

De Annonia lege col. Tr. pl.

De Annona legem tulit ut furmentũ quod antea ſenis æris ac trientibus in ſingulos modios dabatur gratis daret̃.

De Annaria lege ea lex annorum modũ finit: quib9 magiſtratus capiendi p̃tãs ſit.

De Aterma lege Hæc lex cum mos priſcus fuiſſet irrogandæ multæ p̃ magiſtratus ouis aut bouis no/ mine ouis ære dẽo bos ære cẽteno diffinit.

De aquila. l.

Quilia lex aquilio lat. de dolo malo de fraude de deceptione de ſimultate.

Cincius legem tulit qua cauetur antiquis nequis ob cauſam orandam domum peccuniam ut accipe/ ret.

Calpurnia lege peccuniaria pena ĩter alias poenas adiecta fuit. l. calpurnius piſo eam tulit.

Cornelia lege cauetur nequis legatis exterrarum

nationum pecuniam expenſam ferret. A. Cornelius coſ. tulit & idem aliã tulit: Nequis in ſenatu legibus ſolueretur: niſi ducenti affuiſſent: nequis cum ſolu/tus eſſet intercederet: cum ea de re ad populuʒ ferret. Tulit idem Cornelius ut p̃tores edictis ſuis ius di/cerent. lex eſt a Cornelio quodam lata ut homines q parricidii cã telo accincti ſint: gladio proſequantur.

A Caſſio Lõgino lex lata eſt caſſia: qua populus per tabellam ſuffragia ferret.

C. Mario. c. Flacco coſ. alia ab eodem lata: ut ille quem populus damnaſſet: cui ue imperium abrogaſ ſet: in Senatu non eſſet.

Fabia lex a Fabio lata: aqua adiecta pœna eſt illis qui deducunt & ſectantur candidatos in comitia.

Frumentaria lex a Sempronio Graccho lata eſt: q̃ frumentum e publico deſtribueretur Po. Ro.

Lege falcidia a falcidio lata cauet̃ ne plus dodrãte legare liceret: propterea ꝙ multi hereditaté recuſabãt

Flauius legem tulit deplagiariis. cuʒ qui dolo ſer uum aut pecus a domino & filiũ a p̃re ſubtrahit.

Gabinus legé tulit qua bellum Cn. Pompeio ma gno contra Pyrratas datum eſt contra. C. Trebelli. Tr. pl. interceſſionem.

Iunius Siluius coſſ. cum. Q. cecilio Metel. legeʒ tulit bello cimbrico: quod diu praue & infeciliter ge ſtum eſt propter diminuta miliæ ſtipendia.

Iulia lege puniũtur adulteri. Idem Iulius Cæſar legem tulit de peculatu in eos qui Remp. uel ſacra ſu

rati ſunt:uel ſurantibus auxiliati ſint:uel ſurta ſcien tes ſuſceperunt. Cum adoleſcentes in contracti/ bus circumueniri ſolerent. Q .lectorius pœnam de prætoribus adiecit. P.Licinius Craſſus orator & Q .Mutius Sceuola pon.max.legem tulerunt de re gundis ciuibus ut in ſuæ quiſq; ius ciuitatis redige/ retur. Cum multi itali cupiditate ciuitatis Ro.te/ nerentur. L.Manilius legem tulit ut quando res a nobilibus aduerſæ geſtæ fuerant illi ad magiſtratus gerendos admitterentur:quorum maiores in Roma na republica magiſtratum non exercuiſſent.huiuſ/ modi autem non appellantur. Ortho.Tr.pl·legẽ tulit ne quis cum ordine equi in ſpectaculis ſederet: niſi ſeſtertia quadraginta poſſideret.quod ſi contige ret:quiſquis eſſet ſiue ingenuus ſiue libertus iter eq tes ſpectare liceret in gradu.xiiii. M.Oppius legẽ tulit ne ſuperfluo ornatu mulieres Romanæ utaren tur:neue pilentis ideſt rhedis penſilibns uterentur: neue plus uncia in auribus appenderent.

Q .Hirtenſius legem tulit ut eo iure quo popu/ lus ſtatuiſſet:& omnes quirites tenerentur.

C.Pompeius Strabo lata lege ueteribus incolis tranſpadanis ius latii dedit:quod cæteræ coloniæ la tine habebant:ut petendi magiſtratus & ciuitatis ro. ius adipiſcerentur. Cn. Pompeius magnus le/ gem tulit: ut quæſtor ſuffragio populi ex his qui cõſules fuerant crearetur. Idem Pomponius legem tulit.qua aſperrima pena parricidas afficit.Si qs pa/

rentis filii lata præparauerit:clam & palam inſutus culeo cum cane & gallo gallinaceo & uipa:& ſimia in mare aut in flumen proieceretur. Lege Papia prohibentur peregrini uti urbe Ro.M.plocius Sil. Tr.Pl.Cn.Pompeio Strabone &.L.portio catone coſſ.legē tulit ut ſingulæ tribus qui nos denos ex eo numero ſuffragio crearent qui eo anno iudicarēt. L.Roſius Otho.cos.legem tulit ut in Theatro equitibus Ro.ordines.xxiiii. ſpectandi gratia darentur. Satyra lex ē q̄ uno rogatu multa & uaria cōprehēdit. P.ſcātius legē tulit q̄ puerorum cōcubitores graui ſupplicio afficiunt̃. Lege tutelari cauet̃ neqs tutor p ſimilationē pupillū fraudet. Q.uarius Tr.pl. legē tulit ut q̄reret̃ de his:quorum ope conſilione ſocii po.ro.arma ſūpſiſſent. Voconius legē tulit nequis cēſus hoc ē pecūioſus hæredē unicā relinq̄ret filiam.erat āt cēſus ille q.C.milia in pfeſſiōe detuliſſet. Valerius publicola legē tulit:ut nulli magiſtratui liceret corpus romani ciuis ī dicta cā cōdēnare liceretq; dānatis ad populū puocare: Hæc habui.M. Pantagathe q̄ de magiſtratibus & ſacerdotiis & legibus cōpēdioſe ſcribere:ut ex eo cōpendio aliq̄ ad noſtros utilitas pueniat:& ita depinxiſſe opinor:ut añ oculos uelut in tabella poſuerim.Scribant alii diffuſius Pomponio ſatis eſt placere ſuis.Va.

FINIS.

Pomponii Læti de Romanorum magiſtratibus. Sacerdotiis.Iuriſperitis & legibus ad Pantagatum.

special
92-B
27934

THE GETTY CENTER
LIBRARY